

1. Kaupunginvaltuusto

3) että lainoitus rajoitetaan enintään työpalkka-, konetyö- ja työhön välittömästi liittyviin kuljetuskustannuksiin enintään työttömyyskauden ajaksi;

4) että kunnan työhönsijoitusosuuteen ei lueta työssä olevista työntekijöistä sitä osaa, mikä vastaa lainan arvioitavaa osuutta työn kustannusarviosta; sekä

5) että työntekijäin työhönotto tapahtuu työvoimaviranomaisten valvonnassa.

Lainan myöntämisestä päättää valtioneuvosto ja sen korko on $2\frac{1}{2}$ % korkeampi kuin maan kahden suurimman liikepankin kulloinkin maksama yleinen talletuskorko talletuksista, jotka ovat nostettavissa kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Laina-aika on enintään 15 v. Lainavarat suoritetaan työn edistymisen edellyttämässä järjestyksessä. Valtiokonttori päättää lainan vakuus- ja takaisinmaksuehdoista.

Valtioneuvoston ko. päätöksellä oli siis toteutettu aloitteessa tarkoitettu uudistus. Lisäksi oli kaupunginhallitus joka syksy asettanut komitean laatimaan suunnitelman seuraavan talven työllisyyden ylläpitämiseksi sopivista työkohteista. Tätä menetelmää oli vastaisuudessaakin tarkoitus noudattaa. Talousarvioehdotukseen oli myös jatkuvasti otettu tarpeellinen määräraha työllisyyden ylläpitämiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (9.12. 838 §).

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

K a n s a k o u l u t o i m i

Helsingin kaupungin kansakoulun ohjesäännön vahvistaminen. Merkittiin tiedoksi, että valtioneuvosto oli 3.9. vahvistanut mainitun ohjesäännön (7.10. 635 §, kunn. as. kok. n:o 103).

Kansakoulujen veistokalustonhoitajien johtosäännön kumoaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kumota 1.12. lukien v. 1937 vahvistamansa Helsingin kaupungin kansakoulujen veistokalustonhoitajien johtosäännön. Kumotun johtosäännön voimassa ollessa palvelukseen tulleiden veistokalustonhoitajien työaika on edelleenkin 42 viikkotuntia (4.11. 721 §, kunn. as. kok. n:o 132).

Uusien koululogopedin virkojen perustamista kansakouluja varten tarkoittavassa aloitteessaan olivat vt Airola ym. huomauttaneet, että lastentarhoissa n. vuoden ajan toiminut puheopettaja oli tänä aikana tutkinut 2 062 lasta ja todennut, että näistä oli 27.5 %:lla puhehäiriöitä. Kun lastentarhoista kouluun tulevat 6-vuotiaat lapset edustavat vain murto-osaa kansakoulujen I luokkien oppilaista, ei lastentarhatutkimuksissa saatu prosenttiluku ainakaan pienene, jos otetaan huomioon kaikki kansakoulun I luokalle tulevat lapset. Kansakouluissa oli v:sta 1955 lähtien ollut vain kolme koululogopediä, vaikka I luokkien oppilasmäärä oli jatkuvasti kasvanut. Esi-kaupunkialueille perustettujen koulujen aiheuttamat pitkät matkat estivät koululogopedejä suorittamasta tehokasta työtä, joten monet kansakoulunoppilaat jäivät täysin vaille tarvitsemaansa puheopetusta. Tilanteen vaikeuden ja puheopetuksen tärkeyden huomioon ottaen aloitteentekijät olivat ehdottaneet 3—4 uuden kiertävän koululogopedin viran perustamista kansakouluihin. Suomenkielisten kansakou-

lujen johtokunta oli lausunnossaan todennut, että kansakouluissa oli v:sta 1943 lähtien annettu puheopetusta sitä tarvitseville oppilaille. Paitsi varsinaista opetusterapiaa antoivat kansakouluissa toimivat kolme puhevikaisten opettajaa ohjausta myöskin luokkaopettajille helpompien puhe- ja äänihäiriölasten hoitamiseksi luokalla. Lisäksi he olivat osallistuneet opettajille järjestettyihin puhehäiriöitä koskevien kurssien, luentojen ja neuvontatilaisuuksien järjestämiseen. Tilastojen mukaan oli kansakouluissa viime vuosina esiintynyt puhevikaisia 3.5—4 %. Jos kaikki lievimmätkin tapaukset otetaan mukaan on luku kuitenkin suurempi. Puhevikaisten oppilaiden ryhmään liittyvät läheisesti myös luku- ja kirjoitushäiriöt. Näitä oppilaita varten on kansakouluissa kaksi luku- ja kirjoitusneuvolaa ja lisäksi antaa 18 opettajaa omissa kouluissaan tätä opetusta. Koululääkärin käsityksen mukaan kansakouluissa ei ollut riittävästi puhevikaisten opettajia, eikä opetuskaan täyttänyt lääketieteellisiä vaatimuksia varsinkaan sen vuoksi, ettei ollut erityistä lääkäriä, joka tutkisi oppilaat sekä johtaisi puhe- ja äänihäiriöisten oppilaiden hoitoa ja tutkimuksia. Nykyisin lähetettiin huomattava osa vaikeimpia puhevikaisia koululääkärin toimesta yliopiston korvaklinikan foniatrikselle poliklinikalle. Odotusaika saattoi kuitenkin kestää useita viikkoja, koska poliklinikka palveli koko maan tarvetta. Uusien puhevikaisten opettajan virkojen perustamista olisi kuitenkin lykättävä siksi, kunnes puhevikaisten opettajan kelpoisuus- ja palkkausedot olisi säädetty asetuksella. Kouluhallitus oli 20.9.1963 tehnyt asiasta esityksen opetusministeriölle. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (16.9. as. 29, 4.11. 738 §).

Tutkimuksen suorittamiseksi kansakoulujen sijaisopettajien taloudellisista ja sosiaalisista eduista olivat vt Mattila ym. tehneet aloitteen, jossa huomautettiin, että sijaisopettajat ovat mm. täysin vailla kesälomaetua. Aloitteessa ehdotettiin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kiireellisesti suorituttamaan puolueeton tutkimus siitä, missä määrin kansakouluissa työskentelevien sijaisopettajien taloudellisissa ja sosiaalisissa eduissa oli puutteellisuksia. Tutkimuksessa todetut epäkohdat olisi viipymättä pyrittävä poistamaan. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoituksen mukaan saa ulkopuolinen viransijainen, joka on määrätty vakinaisen tai väliaikaisen opettajan virkavapauden aikana virkaa hoitamaan, saman palkkauksen, johon väliaikainen viran hoitaja kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä annetun lain 38 §:n 1 momentin ja kaupungin kansakoulun ohjesäännön mukaan on oikeutettu. Viransijaisella on siis myös oikeus ikälisiin. Virkavapauden saaneella opettajalla ei ole oikeutta sijaisen palkkaamiseen. Viransijaisen palkkaukseen oikeuttava toimiaika määräytyy kansakouluntarkastajan antaman virkamääräyksen mukaan. Siten koko lukuvuoden tai useampia kuukausia sijaisena toiminut saa palkan myös sijaisuusaikana olleiden lomien ajalta. Lyhytaikaisia sijaisuuksia hoitanut saa palkan vain työpäiviltä ja niiden väliin jääviltä pyhä- ja lupapäiviltä. Sen sijaan ei viransijainen ole voimassa olevan eläkesäännön mukaan oikeutettu eläkkeeseen. Tähän epäkohtaan ei useista esityksistä huolimatta ole saatu korjausta. Johtokunnan mielestä olisi viransijaisina toimiville opettajille suoritettava eläkettä kaupungin eläkesäännön mukaisesti siihen saakka, kunnes epäkohta muulla tavoin korjattaisiin. Palkkalautakunta oli viitannut v. 1963 (ks. s. 37) väliaikaisten opettajien palkkaetuja koskevaan vt Airolan ym. aloitteeseen ja sen johdosta antamaansa lausuntoon sekä niihin päätöksiin, joita kaupunginvaltuusto, kouluhallitus

1. Kaupunginvaltuusto

ja kaupunginhallitus olivat tehneet ko. aloitteen johdosta. Kun vt Mattilan aloite periaatteessa oli samanlainen kuin vt Airolan v. 1963 käsitelty aloite, olisi tarkoituksenmukaista jäädä odottamaan ko. kansakoululainsäädännön mahdollista tarkistusta. Lautakunta oli yhtynyt suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan kantaan siinä, että kansakoulunopettajien viransijaisina toimivien palkkaus oli Helsingissä järjestetty kohtuullisella tavalla. Kaupunginvaltuusto katsoi annetut lausunnot riittäväksi selvitykseksi (18.11. 775 §).

Koulukeittoloiden perustamista uusiin kansakouluihin koskevassa aloitteessaan olivat vt Airola ym. huomauttaneet mm., että kaupungin kasvaessa ruoankuljetus uusilla asuntoalueilla oleviin kouluihin vaikeutui ja samalla myös ruoanjakelu eri kouluissa. Massatuotannosta aiheutuen oli kouluruoka myös yksipuolista. Kun kansakouluissa olisi lapsille opetettava myös kauniita pöytätapoja, olisi kouluruoan käsitettävä muitakin kuin lusikkaruokia. Asian parantamiseksi olisi joihinkin tai johonkin uuteen kouluun suunniteltava oma koulukeittola, josta käsin järjestettäisiin koulun oppilaiden ruokailu. Koulurakennuskomitea oli käsitellyt em. aloitteen ja ilmoittanut, että Kontulan-Vesalan alueelle rakennettavaan koulurakennukseen tultaisiin kokeilutarkoituksessa sijoittamaan myös koulukeittola. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan oli Kontulan alueelle tulevan koulun rakennusohjelma jo valmistunut ja siihen kuului myöskin koulukeittola. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (9.12. 836 §).

Suomenkieliset kansakoulut. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa varsinaiseen kansakouluun 1.8. lukien 15 kansakoulunopettajan virkaa velvollisuuksin opettaa tarvittaessa poikien käsityötä ja 15 kansakoulunopettajan virkaa velvollisuuksin opettaa tarvittaessa tyttöjen käsityötä. Palkkojen maksamista varten myönnettiin 136 342 mk (9.9. 566 §). Lisäksi päätettiin perustaa 1.1.1965 lukien yksi kuurojen erityisopettajan virka (18.11. 756 §). Mainitut virat oli jätettävä vakinaisesti täyttämättä 31.7.1967 saakka. Vielä päätettiin perustaa 1.4. lukien yksi uusi talonmieslämmittäjä-vahtimestarin sekä vahtimestarin virka 9. pl:n mukaisella palkalla (4.3. 184, 185 §) ja muuttaa yksi 9. pl:aan kuuluva talonmies-vahtimestarin virka samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi vahtimestarin viraksi 1.1.1965 alkaen (9.12. 825 §).

Seuraavat virat päätettiin lakkauttaa: 1.8.1965 lukien kaksitoista avoimena olevaa kansalaiskoulun yleisaineiden opettajan virkaa (7.10. 651 §) sekä 1.7. lukien neljä 3. pl:aan kuuluvaa siivoajan virkaa, yksi 10. pl:aan kuuluva talonmieslämmittäjän virka ja yksi 9. pl:aan kuuluva vahtimestarin virka (17.6. 467 §).

Nuorisorikollisuuden ehkäisemistä tarkoittavien luentojen pitämistä varten kansalaiskoulujen VIII luokkien oppilaille kaupunginvaltuusto myönsi 2 190 mk (7.10. 653 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään seuraavat määrärahat: v:n 1961 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan erikoisammattikoulutaloa varten merkitystä määrärahasta 370 000 mk, määrärahan käyttötarkoitusta muuttaen, Kylänevan kansakoulu- ja neuvolarakennusten rakennustöiden sekä koulun tonttialueen täyttötöiden loppuun suorittamista varten (8.4. 271 §); 42 000 mk Kumpulän sairaala-alueen rakennusten korjaamista varten Toukolan vanhassa kansakoulussa sijainneita kansakoululuokkia varten (4.11. 727 §); 52 000 mk Topulin kesäsiirtolan korjauskustannuksia ja Herttoniemen

koululla sattuneen tulipalon aiheuttamia korjauskustannuksia varten (8.1. 41 §) ja 473 000 mk Puistolalan kansakoulun rakennustöiden loppuun suorittamista varten (17.6. 429 §) sekä enintään 335 000 mk Lapinlahden kansakoulun muutos- ja perusparannustyön loppuun suorittamista varten (22.4. 308 §).

Kaupunginvaltuusto vahvisti seuraavien kansakoulujen ja kansalaiskoulujen rakennusohjelman sekä luonnos- ja pääpiirustukset, jotka lähetettiin kouluhallituksen vahvistettaviksi eräissä tapauksissa erikseen koulutilojen ja kirjasto- ym. tilojen osalta: Ala-Malmin kansalaiskouluun vahvistettuun rakennusohjelmaan koulurakennuskomitean esittämät muutokset ja arkkrit. Osmo Siparin laatimat ja muuttamat pääpiirustukset, jotka kouluhallitus vahvisti 10.3. ja 16.5. (8.1. 32 §, 22.4. 289 §, 9.9. 513 §); Kontulan kansakoulun rakennusohjelman (2.12. 796 §); talorakennusosaston laatimat Lapinlahden kansakoulun muutos- ja perusparannustyön pääpiirustukset rakennusselityksineen, jotka kouluhallitus vahvisti 2.6. ja 2.7. (22.4. 308 §, 9.9. 514 §); arkkrit. Kari Virran laatimat Munkkivuoren kansakoulun pääpiirustukset siten, että koneellisesta lämminilmapuhalluksesta luokkahuoneiden osalta luovuttaisiin; kouluhallitus vahvisti piirustukset 22.7. (17.6. 471 §, 9.9. 516 §); arkkitehtien Pentti Aholan ja Riitta Thunebergin laatimat Myllypuron kansakoulun luonnospiirustukset rakennustapaselostuksineen, jotka kouluhallitus hyväksyi 29.9. (17.6. 472 §, 4.11. 712 §); Pakilan kansalaiskoulun lisärakennuksen ja entisessä koulurakennuksessa suoritettavien muutostöiden vahvistettuun rakennusohjelmaan suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esittämät muutokset sekä talorakennusosaston laatimat rakennusselitykset ja luonnospiirustukset (2.12. 795 §); prof. Aarno Ruusuvooren laatimat Roihuvuoren kansakoulun pääpiirustukset (18.11. 757 §); suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esittämän Yliskylän kansakoulun rakennusohjelman, jonka kouluhallitus vahvisti 21.7. (27.5. 387 §, 9.9. 515 §); arkkrit. Osmo Lapon laatimat Kulosaaren kansakoulun pääpiirustukset, joiden luonnospiirustukset kouluhallitus vahvisti 6.3. ja pääpiirustukset 30.9. (17.6. 470 §, 22.4. 288 §, 4.11. 711 §). Edelleen kouluhallitus oli 31.12.1963 hyväksynyt Aleksis Kiven kansakoulun lisärakennuksen ja entisessä koulurakennuksessa suoritettavien muutostöiden luonnospiirustukset rakennustapaselostuksineen (12.2. 86 §).

Ruotsinkielisten kansakoulujen seuraavat virat päätettiin lakkauttaa: 1.8. lukien kaksi apukoulunopettajan virkaa ja varsinaisen kansakoulun yksi käsityönopettajan virka; kouluhallitus vahvisti 2.7. päätöksen (27.5. 386 §, 9.9. 512 §); 1.9. lukien 12. pl:aan kuuluva vesitokalustonhoitajan virka (17.6. 469 §) ja 1.10. lukien 12. pl:aan kuuluva veistokaluston hoitajan virka (7.10. 652 §).

Seuraavat virat päätettiin toistaiseksi jättää vakinaisesti täyttämättä: yksi laulunopettajan virka ja kaksi varsinaisen kansakoulun opettajan virkaa 1.8.1967 saakka (17.6. 468 §, 9.9. 567 §).

Kunnioittaakseen Beda Kreanderin pitkä ja rikasta opettajantyötä sekä luodakseen sille pysyvän muiston olivat eräät Kruununhaan kansakoulun ja Vallilan kansalaiskoulun opettajat perustaneet Beda Kreanders Stipendiefond -nimisen rahaston, jonka sääntöjen mukaan rahaston korkovaroista vuosittain olisi jaettava 10 mk:n suuruinen stipendi Kruununhaan kansakoulun II luokan hyväntapaiselle, ahkeralle ja tunnolliselle oppilaalle. Samaten olivat eräiden Munkkiniemen kansakoulun oppilaiden vanhemmat perustaneet 1 000 mk:n suuruisen Till Margit Cavinus minne -nimisen rahaston, jonka korkovarot vuosittain olisi jaettava kahdelle

1. Kaupunginvaltuusto

sellaiselle ruotsinkielisen kansakoulun oppilaille, jotka tarvitsevat rohkaisua. Kaupunginvaltuusto päätti kiittollisuudella ottaa vastaan lahjoitetut rahastot (19.2. 148 §, 17.6. 466 §).

Ammattiopetustoimi

Ammattioppilaitosten rehtorien palkkioiden ja opetusvelvollisuuden vahvistaminen.
Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen,

1) että ammattikoulujen rehtorien palkkioissa otetaan käytäntöön kauppa- ja teollisuusministeriön kirjelmän n:o 177/A/26.9.1962 mukainen, palkkaluokissa laskettavia palkkioita edellyttävä järjestelmä siten, että rehtorin tehtävien hoitamisesta suoritetaan palkkaluokan korotusta seuraavasti:

Koulun oppilasmäärän ollessa	1—50	on korotus	1	palkkaluokka
»	»	»	2	palkkaluokkaa
»	»	»	3	»
»	»	»	4	»
»	»	»	5	»

2) että mikäli koulun rehtorina on diplomi-insinöörin tutkinnon suorittanut henkilö, palkkaus suoritetaan vielä yhtä palkkaluokkaa korkeamman palkkaluokan mukaan,

3) että kirjapainokoulun oppilasmääräksi katsotaan koulussa kunakin vuonna todella opiskelevien oppilaiden määrä,

4) että rehtorin opetusvelvollisuutta vähennetään rehtorin tehtävien hoitamisen takia 1—4 -luokkaisessa koulussa 4 viikkotuntia ja lisäksi seuraavien luokkien osalta ½ viikkotuntia luokkaa kohden siten, että talous- ja ompelualan ammattikoulun ompelimo ja leipomo katsotaan erillisiksi luokiksi ja että kirjapainokoulun luokkien luku määritellään siten kuin kauppa- ja teollisuusministeriö määrittelee ne valtionavustusta myöntäessään,

5) että jos edellä mainitulla tavalla laskettu opetusvelvollisuuden vähennys ylittää rehtorin hoitaman opettajan viran opetusvelvollisuustuntien määrän, rehtori on oikeutettu saamaan ylimenevien tuntien osalta ylituntikorvauksen opettajan virkansa mukaisesti ilman kotityökorvauksia,

6) että rehtorien opetuksen kuunteluvollisuus määräytyy kauppa- ja teollisuusministeriön 22.1.1948 antamien normien mukaisesti,

7) että rehtorina tällä hetkellä toimiva opettaja saa valita nykyisen tai ehdotetun uuden palkkausjärjestelmän välillä,

8) että edellä olevia määräyksiä sovelletaan 1.8.1964 lukien 31.7.1965 saakka sekä

9) että tämän järjestelmän mukaiset rehtorinpalkkiot maksetaan kertomusvuoden aikana rehtorien lisäpalkkioita varten talousarvioon merkityistä määrärahoista (18.3. 229 §).

Ammattikoulunopettajien palkkaus päätettiin vahvistaa seuraavaksi:

1) Vakinaisten ja tilapäisten ammattikoulunopettajien palkkaus määräytyy 1.8. lukien noudattaen soveltuvin osin ammattioppilaitoksista 16.1.1959 annetun asetuksen 15 §:n kelpoisuusehtoja koskevia määräyksiä ja niihin mahdollisesti tehtäviä muutoksia sekä kauppa- ja teollisuusministeriön antamia ohjeita ja soveltamaa käytäntöä sekä siten, että vakinaisissa viroissa maksetaan jäljempänä mainituissa ryhmissä sarakkeessa »Ehdotettu pl.» mainittujen palkkaluokkien mukainen palkkaus ja tilapäisissä viroissa kaupunginhallituksen täytäntöönpanopäätöksen yhteydessä vastaavalla tavalla päätettävä palkkaus. Lisäksi tehdään jäljempänä 1) ja 4) kohdassa mainitut virkanimikkeiden muutokset.

a) Ammattiaineiden ja yleis- aineiden opettajat	Enti- nen pl.	Ehdo- tettu pl.	Huomautuksia
Diplomi-insinöörit	23	25	
Insinöörit, filosofian, kauppatieteen, maatalous- ja metsätieteen, valtiotie- teen ja yhteiskuntatieteen kandidaatit sekä erivapauden saaneet opettajat ...	23	24	
Muun korkeakoulututkinnon suoritta- neet (luonnontieteiden kandidaatti, humanististen tieteiden kandidaatti, voimistelunopettaja ja vastaava)	—	23	
Voimistelunopettajat	22	23	Nimike muutetaan yleis- aineiden opettajaksi
Muut (kansakoulunopettajat ja vastaa- vat)	—	22	
b) Ammatinopettajat			
Talousopettajat	19	21	
Käsityönopettajat	19	21	
Piirustuksenopettajat	19	21	Nimike piirustuksen- opettaja säilyy
Muut ammattioppilaitoksista annetussa asetuksessa määritellyt kelpoisuus- ehdot täyttävät ammatinopettajat ...	19	21	
Erivapauden saaneet opettajat	19	21	
c) Työnopettajat			
Teknikot ja vastaavat	18	20	

2) Mikäli opettajalla ei ole 1) kohdassa määritellyjen kelpoisuusehtojen mukaista tietopuolista koulutusta tai vaadittavaa työkokemusta tahi kumpaakaan, hänen palkkauksensa maksetaan edellä määritellyä palkkaluokkaa yhtä alemman palkkaluokan mukaan.

1. Kaupunginvaltuusto

3) Niin ikään maksetaan, ellei opettaja ole suorittanut ammattikoulunopettajan tutkintoon sisältyvää tai sitä vastaavaa kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymää opettajanvalmistusta, hänen palkkauksensa tietopuolisen koulutuksen ja työkokemuksen edellyttämää palkkaluokkaa yhtä alemman palkkaluokan mukaan.

4) Ammattikoulujen vakinaiset voimistelunopettajan virat muutetaan 1.8. lukien vakinaisiksi yleisaineiden opettajan viroiksi, joiden haltijain opetuslana on liikuntakasvatus, lukuun ottamatta teknillisen ammattikoulun yhtä vakinaista virkaa, jonka haltijan opetuslana tulevat olemaan tietopuoliset aineet. Samoin muutetaan kampaustyönopettajan virat 1.8. lukien työnopettajan viroiksi (17.6. 483 §).

Teknillisessä ammattikoulussa päätettiin 1.2. lukien lakkauttaa 13. pl:aan kuuluva varastonhoitajan virka, siirtää varastonhoitajan apulaisen virka samasta ajankohdasta lukien 12. pl:aan ja maksaa korotettu palkka lakkautetun varastonhoitajan viran palkasta. Työsopimussuhteisen ostajan palkkaamista varten kaupunginhallituksen esittämällä perusteilla saatiin tarvittaessa ylittää työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan palkkaamista varten merkittyä määrärahaa (8.1. 31 §).

Konekirjoitusopetuksen antamisesta teknillisen ammattikoulun oppilaille aiheutuvat kustannukset päätettiin suorittaa opettajien ylitunteja varten merkitystä osamäärärahasta, talousarvion perusteluista poiketen (4.3. 194 §).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi arkkitehtien Timo ja Tuomo Suomalaisen laatimat Pohjois-Haagan ammattikoulun luonnospiirustukset yleisten töiden lautakunnan esittämällä tavalla. Kauppa- ja teollisuusministeriö oli sittemmin kehottanut kaupunkia tekemään piirustuksiin eräitä rakennushallituksen vaatimia muutoksia. Muutetut piirustukset lähetettiin ministeriölle 28.7. (12.2. 109 §, 9.9. 506 §).

Talous- ja ompelualan ammattikoulun 17. pl:aan kuuluva tarjoilunopettajan virka päätettiin lakkauttaa 1.6. lukien (13.5. 353 §).

Laboratoriokoulun neljä 18. pl:aan kuuluvaa työnopettajan virkaa päätettiin lakkauttaa 1.6. lukien (13.5. 353 §).

M u u o p e t u s t o i m i

Työväenopistot. Kaupunginvaltuusto päätti 1) hyväksyä Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston ohjesäännön khn mietinnön n:o 21 liitteen n:o 7 mukaisena, 2) hyväksyä Helsingin kaupungin ruotsinkielisen työväenopiston ohjesäännön ko. mietinnön liitteen n:o 8 mukaisena sekä 3) kumota v. 1928 vahvistetun Helsingin kaupungin työväenopistojen puheenjohtajaneuvoston johtosäännön. Kouluhallitus oli 12.11. vahvistanut mainitut ohjesäännöt (21.10. 682 §, 16.12. 847 §, kunn. as. kok. n:o 136).

Suomenkielisen työväenopiston määrärahoista Alueiden puhtaanapito ja hoito saatiin käyttötarkoitusta muuttaen käyttää enintään 3 000 mk työväenopiston rakennusten vuosikorjauksista aiheutuviin menoihin (9.12. 828 §).

Kotitalouslautakunta. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin kotitalouslautakunnan johtosäännön 9 §:n sekä lisätä johtosäntöön uuden 9a §:n. Muutokset koskivat lautakunnan alaisia viranhaltijoita. Lisäksi päätettiin siirtää kotitalousneuvonnan tarkastajan virka 1.1.1965 lukien 20. pl:sta 23. pl:aan ja III kielitaitoluokkaan (16.9. 616 §, kunn. as. kok. n:o 111).

Avustukset. Suomen Kokki- ja Stuerttikoululle myönnettiin 7 072 mk:n suurinen ylimääräinen avustus korvauksen suorittamista varten kotitalouslautakunnalle kertomusvuoden toiselta vuosipuoliskolta talossa Koskelantie 27 sijaitsevan huoneiston käyttämisestä (17.6. 474 §); Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitokselle myönnettiin 7 300 mk:n ylimääräinen avustus kertomusvuoden käyttökustannuksia varten (4.11. 722 §) ja Malmin Kauppaopistolle 17 400 mk:n suurinen ylimääräinen avustus opiston talouden tasapainoittamista varten kertomusvuonna (21.10. 688 §).

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin kaupungin kirjasto-ohjesäännön, joka alistettiin kouluhallituksen vahvistettavaksi (21.10. 683 §).

Viranhaltijat. Kaupunginkirjaston seuraavat virat päätettiin lakkauttaa: kaksi kirjastoamanuenssin virkaa (15) ja kuusi kirjastoapulaisen virkaa (7) (12.2. 108 §, 13.5. 354 §, 16.9. 611 §, 16.12. 858 §).

Kirjastoauton hankkimisesta liikkuvan kirjaston perustamiseksi esikaupunkialueita varten tekemässään aloitteessa olivat vt Mäkinen ym. viitanneet esikaupunkialueiden laajenemiseen, niiden asukasluvun kasvamiseen ja siten myös sivukirjastojen tarpeen lisääntymiseen. Vaikka kaupunki kireän rahatilanteen vuoksi joutuisi supistamaan investointejaan myöskin tällä alalla, auttaisi kirjastoauton hankkiminen Esikaupunkien asukkaita tyydyttämään opiskelu- ja lukuhaluun. Kirjastolautakunta oli puoltanut kirjastoauton hankkimista, sillä vaikka Helsingin kiinteä sivukirjastoverkosto olikin varsin laaja, oli tämän alueen ulkopuolella kuitenkin runsaasti sellaisia kaupunginosia, joissa ei ollut sivukirjastoja. Lautakunta ehdotti, että ko. toimintaa vastaisuudessa johdettaisiin Töölön sivukirjastosta käsin ja että ko. kirjaston valmistumiseen saakka vuokrattaisiin tätä tarkoitusta varten sopiva n. 40 m²:n suurinen työhuone- ja varastotila. Kirjastoauton toimintapiiriin kuuluisivat alustavan suunnitelman mukaan itäisistä kaupunginosista n. 10 toimintapistettä, pohjoisista kaupunginosista n. 5—6 toimintapistettä sekä läntisistä kaupunginosista 7 toimintapistettä. Kirjastoautotoimintaa varten olisi perustettava myös tarvittava määrä virkoja ko. toiminnan hoitamista varten. Eräät viranhaltijat voitaisiin kuitenkin saada Kallion sivukirjastosta, koska siellä oli siirretty lainauskirjanpidossa valokuvausmenetelmän käyttöön. Kirjastoautotoiminnan laskettiin aiheuttavan kaupungille n. 37 000 mk:n vuotuiset menot. Kaupunginvaltuusto oli v. 1963 vahvistanut kaupunginkirjaston uuden kirjasto-ohjesäännön, jonka mukaan kaupunki voi harjoittaa kirjastotoimintaa myös kirjastoautoilla. Kouluhallitus ei kuitenkaan vielä ollut vahvistanut uutta kirjasto-ohjesääntöä. Kaupunginhallitus oli 16.4. kehoittanut kirjastolautakuntaa merkitsemään v:n 1965 talousarvioehdotukseensa määrärahan ko. toiminnan aloittamista varten sekä oikeuttanut lautakunnan aloittamaan mainitun toiminnan v:n 1965 alusta lukien sen esittämien suuntaviivojen puitteissa. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. selvitykset riittäviksi (13.5. 366 §).

Töölön sivukirjaston rakennusohjelma. Merkittiin tiedoksi, että kouluhallitus oli 8.5. hyväksynyt Töölön sivukirjaston huonetilojen enimmäispinta-alaksi 2 245 m², mikä neliömäärä oli 273 m² kaupunginvaltuuston hyväksymää pinta-alaa pienempi.

1. Kaupunginvaltuusto

Täten kaupunki joutuisi rakentamaan kirjaston kouluhallituksen hyväksymän pinta-alan ylittävältä osalta omalla kustannuksellaan (17.6. 421 §).

Haagan sivukirjaston kaluston hankkimista varten kaupunginvaltuusto myönsi 22 400 mk v:n 1962 talousarvion ao. määrärahoista (8.1. 38 §).

Nykytaiteen museon rakentamista koskevassa aloitteessaan vt Hakulinen ym. olivat ehdottaneet Ateneumin korjaamista ja muuttamista kokonaisuudessaan vanhoja taidearteita käsittäväksi museoksi. Sen lisäksi olisi Helsinkiin vielä ryhdyttävä suunnittelemaan nykytaiteen museota, jonne kerättäisiin nykyajan taidetta ja vielä elävien taiteilijoiden töitä. Museolautakunta katsoi kysymyksen lähinnä kuuluvan valtion ja Ateneumin taidemuseon ratkaistaviin. Kun kaupungilla lisäksi oli vireillä sellaiset suuret rakennushankkeet kuin kaupunginteatterin ja konsertti- ja kongressitalon rakentaminen, ei sillä ainakaan toistaiseksi ollut mahdollisuuksia nykytaiteen museon perustamiseen varsinkaan, kun se lähinnä kuului valtion tehtäviin. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.10. 696 §).

Kaupunginorkesteri. Kapellimest. Jorma Panulalle päätettiin kaupunginorkesterin kapellimestarin virassa suorittaa 34 pl:n mukaiset palkkaedut 1.6.1965 lukien (9.9. 565 §).

Vt Hakulinen ym. olivat 22.1.1964 tekemässään aloitteessa maininneet mm., että Helsingissä on kolme orkesteria, jotka pääasiallisesti ovat omistautuneet klassillisen musiikin esittämiseen. Sen sijaan pääkaupunkiin ei ole saatu riittävän suurta ns. populaarimusiikin alaa edustavaa viihdeorkesteria. Kun uuden konserttitalon rakentaminen oli suunnitteilla, olisi kaupungin musiikkiolot yleensä otettava selvittelyn alaiseksi riittävän ajoissa. Tässä mielessä aloitteentekijät ehdottivat, että asetettaisiin yhteinen toimikunta, jonka tehtävänä tulisi olla musiikkioloja selvittävän esityksen valmistaminen niin, että kaupunkiin saataisiin pääkaupungin arvon mukainen sinfoniaorkesteri ja Yleisradiolle koko maata edustava viihdeorkesteri. Kaupunginhallitus totesi, että aloitteessa mainittua asiaa oli kaupungin toimesta jo tutkittu ja v. 1957 oli asetettu toimikunta, joka oli käynyt useita neuvotteluja kaupungin- ja radio-orkesterin yhdistämisestä tai yhteistyöstä. Nämä neuvottelut olivat tuloksettomina rauenneet. Asia ei kaupunginhallituksen mielestä tällä kertaa antanut aiheutta toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (9.12. 832 §, v:n 1961 kunnall. kert. s. 290).

Helsingin teatterisäätiön perustaminen. Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt v. 1958 periaatteessa ehdotuksen kaupunginteatterin perustamisesta säätiön muotoisena, sitten kun sitä varten rakennettava teatteritalo on valmistumisvaiheessa. Teatteritalo valmistuisi todennäköisesti v. 1966 ja teatterisäätiön perustaminen oli käynyt ajankohtaiseksi sen vuoksi, että näyttelijöiden voimassaolevat sopimukset päättyisivät 31.7.1965. Kaupunginvaltuusto päätti perustaa Helsingin teatterisäätiön ja hyväksyä säätiön säädekirjan ja säännöt. Samalla kaupunginvaltuusto päätti myöntää 50 000 mk säädekirjassa mainittujen 20 000 mk:n suuruisen peruspääoman ja 30 000 mk:n suuruisen käyttövarojen suorittamista varten (13.5. 352 §, kunn. as. kok. n:o 96, 97).

Avustukset. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää seuraavat avustukset: Suomen Kansallisoopperan säätiölle 19 000 mk:n ylimääräinen avustus soittimien hankkimista varten oopperan orkesterille (22.1. 66 §); Helsingin Kansankonservatoriolle

5 000 mk:n ylimääräinen avustus urkujen hankkimista varten (2.12. 794 §); Sibelius-Akatemialle 20 000 mk:n ylimääräinen avustus soittimien hankkimista varten (8.4. 272 §); Käpylän Musiikkiopistolle 8 000 mk kahden pianon hankkimista varten (22.1. 67 §); Suomen Laulajain ja Soittajain liiton Helsingin piirille 5 000 mk:n ylimääräinen avustus osallistumista varten Turun laulu- ja soittojuhliin 12.—14.6. (17.6. 475 §); Helsingin teatterimuseosäätiölle 20 000 mk Suomen Näyttämöiden Liiton tarjoaman leikekokoelman ostamista varten (18.3. 230 §); Helsingin Kansanteatteri Oy:lle 19 000 mk näytäntökauden 1963/1964 tappion peittämiseksi (16.9. 614 §); Helsingin Työväenteatterin Kannatusyhdistykselle 28 000 mk:n ylimääräinen avustus näytäntökauden 1963/1964 tappion peittämiseksi (16.9. 615 §); Garanti-föreningen för Svenska Teatern i Helsingfors, Finlands Svenska Nationalscen -nimiselle yhdistykselle 19 000 mk kuluneen toimintakauden tappion peittämiseksi (16.12. 859 §); Svenska Teatern i Helsingfors -nimiselle teatterille 158 000 mk:n suuruinen ylimääräinen avustus teatterin valaistuslaitteiden uusimista varten (22.1. 68 §); Helsingin Operetteatterin Kannatusyhdistykselle 6 000 mk kertomusvuoden kesätoukokuun tappion peittämiseksi (7.10. 655 §); Suomalaiselle Nukketheaterille 1 500 mk kiinteiden laitteiden hankkimista varten (22.4. 311 §).

Nuorisotyö. Munkkivuoren ja Suursuon nuorisokerhorakennusten luonnospiirustusten hyväksyminen, ks. s. 28.

Nuorison vapaa-ajanvieton edistämisestä v. 1961 tekemässään aloitteessa vt Hakulinen ym. huomauttivat mm., että ns. vapaan nuorisotoiminnan piiriin, jota eri urheilu- ja nuorisjärjestöt suorittavat, joutuu vain nuorison parhaimmisto suurten joukkojen jäädessä järjestöjen kasvatustyön ulkopuolelle. Tilanteen parantamiseksi aloitteentekijät olivat ehdottaneet, että kaupunginhallituksen toimesta ryhdyttäisiin sellaisiin toimenpiteisiin, että nuorison vapaa-ajanviettoa voitaisiin edistää. Tässä mielessä olisi järjestettävä kesäisin nuorisolle teatteritilaisuuksia ja ilmaisia konsertteja tai tuettava sellaisten järjestöjen toimintaa, jotka suostuisivat tämänlaatuista toimintaa harjoittamaan. Musiikkilautakunnan mielestä kaupungin tulisi riittävästi tukea puisto-konserttien järjestämistä ja kesäteattereiden toimintaa. Nuorisotyölautakunta yhtyi aloitteessa ja em. lausunnossa esitettyihin näkökohtiin. Sen mielestä asia oli paitsi nuorison myös varttuneemman väen ja matkailijoiden ongelma, koska Helsinki kesäisin oli »kaunis, mutta kuollut» kaupunki. Lautakunnan mielestä asia olisi tutkittava sekä tehtävä esityksiä asian korjaamiseksi. Nuorisolle tulisi kuitenkin ensi sijassa järjestää mahdollisuuksia osallistua itse aktiivisesti erilaisiin harrastuksiin. Koska kaupungissa kesää viettävän nuorison vapaa-ajanvietto-ongelma oli varsin monipuolinen kysymys, oli vapaa-ajanviettokomitea ehdottanut toimikunnan asettamista asiaa selvittämään. Kaupunginhallitus ei pitänyt aiheellisena toimikunnan asettamista, sillä vapaa-ajanviettokomitean mietinnössä oli laajasti käsitelty ko. asioita. Lisäksi kaupunginhallitus totesi, että urheilu- ja ulkoilulautakunnan toimesta järjestetään vuosittain useita puistokonsertteja sekä ilmaisia näytöksiä ja esityksiä. Kaupunginorkesteri oli myös järjestänyt koululaisille huomattavan määrän ilmaisia konsertteja. Kaupunginhallitus katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (18.11. 774 §).

Urheilu- ja ulkoilutoimi

Toiminnan uudelleen järjestely. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti muuttaa urheilu- ja retkeilylautakunnan nimen urheilu- ja ulkoilulautakunnaksi sekä urheilu- ja retkeilytoimiston nimen urheilu- ja ulkoiluvirastoksi; hyväksyä Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoilulautakunnan johtosäännön k:n mietinnön n:o 10 liitteen 14 mukaisena; hyväksyä Helsingin kaupungin urheilu- ja ulkoiluviraston johtosäännön em. mietinnön liitteen 15 mukaisena; lisätä v. 1935 vahvistamiensa ja v. 1955 muuttamiensa kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa sekä muuta ansiotoimintaa koskevien määräysten 1 §:ään uuden 3 mom:n, jonka mukaan urheilu- ja ulkoilulautakunta myöntää luvat em. kaupan harjoittamiseen; perustaa urheilu- ja ulkoiluvirastoon 10 uutta virkaa; muuttaa 12 viran virkanimikkeet sekä siirtää 10 virkaa ylempiin palkkaluokkiin. Urheilu- ja retkeilytoimiston vakinaisten virkojen haltijat oikeutettiin pysymään viroissaan urheilu- ja ulkoiluvirastossa, vaikka he ehkä eivät täyttäisikään vahvistettuja uusia pätevyysvaatimuksia. Uudelleenjärjestelyt määrättiin astumaan voimaan 1.9.1964 lukien (17.6. 476 §, kunn. as. kok. n:o 83—85, 191).

Kallion urheilukentän kunnostamisesta ja uudelleen järjestämisestä tekemässään aloitteessa vt Mehto ym. huomauttivat, että koska Kallion tiheään asutussa kaupunginosassa ei ollut mahdollisuuksia uusien ulkoilualueiden järjestämiseen, olisi käytössä olevien alueiden kuntoa parannettava ja saatettava ne tehokkaasti tarkoitustaan vastaavaan käyttöön. Tämän vuoksi aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että Kallion urheilukentän alueelta heti siirrettäisiin pois kaupungin puisto-osaston rakennukset ja niiden hallussa ollut tila kunnostettaisiin lasten leikkikenttä- ja puistoalueeksi ja että Kallion urheilukenttä kunnostettaisiin monipuolisemmin ja paremmin vastaamaan tarkoitustaan, rakentamalla kentälle mm. kunnolliset pukeutumishuoneet, kunnostamalla sinne kori- ja lentopalloilun harjoituspaikat ja lisäämällä kentälle viheralueita. Urheilu- ja ulkoilulautakunta huomautti aloitteen johdosta, että alue, jolla em. rakennukset olivat, kuului puisto-osaston hallintaan ja oli puistoaluetta samoin kuin pohjoisen raja-aidan ja Porvoonkadun välinen, n. 1 100 m²:n suuruinen kaista. Koska koko pohjoinen alue oli varattu leikkikenttätöimintään, olisi sen liittäminen kenttäalueeseen ratkaistava leikkikenttätöiminnan tarpeiden mukaan. Kentän huonoon kuntoon ovat olleet syynä länsilaidan maanalaiset, syvät ja pettävät savikerrostumat, jotka olivat asettuneet paikoilleen vasta vastapainona toimivan Urheilutalon valmistuttua. Uuden pukusuojarakennuksen rakentaminen oli suunnitella ja muutenkin tultaisiin kenttä kunnostamaan koululaisia, luistelijoita ym. varten. Yleisten töiden lautakunnan ilmoituksen mukaan oli kertomusvuoden keväällä poistettu puisto-osaston piirityökeskuksen parakit ja vapautunut alue oli kunnostettu leikkikentäksi kiinteine leikkivälineineen. Alueelle voitaisiin sijoittaa myös levähdyspuistikko istutuksineen. Brahen leikkipuiston aidan ja Porvoonkadun välinen kolmio kuului katualueeseen ja rakennettaisiin aikanaan kaduksi. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (16.12. 872 §).

Retkeilyalueiden hankkimista ja retkeilyolojen parantamista koskevassa aloitteessaan huomauttivat vt Vesikansa ym., että helsinkiläisten retkeilymahdollisuudet

kaupungin länsipuolisilla alueilla olivat melko hyvät, kun sen sijaan itäisten ulkoilu-keskusten suurena puutteena oli se, ettei niihin liittynyt mitään laajempaa maa-alueita. Tämän vuoksi olisi tutkittava, minkälaisia mahdollisuuksia olisi hankkia kaupungin omistukseen retkeilytarkoituksiin sopivia alueita kaupungin itäpuolelta sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin siellä jo kaupungin hallinnassa olevien alueiden kehittämiseksi retkeilijöiden ruokailu-, levähdys- ja yöpymispaikkoina. Lisäksi olisi toimittava sopivien retkireittien suunnittelemiseksi, viitoittamiseksi ja raivaamiseksi myös kaupungin rajojen ulkopuolelle yhteistyössä itäisten naapurikuntien kanssa. Urheilu- ja ulkoilulautakunta mainitsi, että ulkoilupuistot sijaitsevat melko tasaisesti eri puolilla kaupunkia, kun taas varsinaiset ulkoilualueet Kaunissaarta ja Satamasaarta lukuun ottamatta sijaitsevat kaupungin länsipuolella. Syynä siihen, että ulkoilualueita on hankittu länsipuolelta, on ollut se, että maan tarjonta siellä on ollut runsaampaa kuin itäpuolella ja se, että länsipuolella sijaitsee Espoon järviolue, joka on erittäin sopiva ulkoilutarkoituksiin. Jatkuvasti on pyritty kuitenkin saamaan ulkoilualueita myös kaupungin itäpuolelta. Myöskin retkireittejä on rakennettu, mutta näiden järjestäminen kaupungin ulkopuolelle on hankalaa, koska yksityiset maanomistajat eivät tällaista rakentamista yleensä salli, eikä ympäristökunnillakaan ole tarkoitukseen soveltuvia alueita. Uusia retkeilyalueita kaupunki on viime aikoina hankkinut Vihdistä, Kirkkonummelta ja Espoosta ja tulee jatkuvasti hankkimaan niitä silloin, kun niitä on tarjolla kohtuullisin hinnoin. Alueiden järjestelyt pyritään suorittamaan niin pian kuin se määrärahojen puitteissa on mahdollista. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (9.12. 834 §).

Ilmaisten matkojen järjestämistä retkeily- ja ulkoilupaikkoihin koskevassa aloitteessaan vt Ruohonen ym. huomauttivat, että pääkaupungissa on runsaasti sellaisia henkilöitä, jotka joutuvat olemaan lomansa kaupungissa, koska esim. suurperheillä ei taloudellisista syistä ole mahdollisuuksia kesälomamatkojen tekemiseen. Raittiiden ja kunnollisten elämäntapojen edistämiseksi olisi esim. Kallion ja Vallilan runsaslukuisille perheille järjestettävä sunnuntaisin vapaita laivamatkoja saaristoon tai automatkoja maaseudulle. Tähän tarkoitukseen olisi käytettävä niitä Alkoholiliikkeen voittovaroja, joita kaupungille vuosittain jaetaan. Raittiuseläimien miellestä ei ehdotettua toimintaa voitu rahoittaa ko. voittovaroista. Kaupunki käytti jo ennestään huomattavasti enemmän varoja niihin tarkoituksiin, joihin väkijuomayhtiön voittovaroja asetuksen mukaan oli käytettävä, joten käytännössä näitä varoja ei edes ollut olemassa muita tarkoituksia varten. Kaupunginhallitus totesi, että kaupunki jo nyt käyttää huomattavan paljon varoja kaupunkilaisten ulkoiluun ja retkeilyyn. Kertomusvuonna oli tätä tarkoitusta varten varattu 67 000 mk. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.10. 697 §).

Urheilupuistot. Meilahden urheilupuiston pukusuojan rakentamista varten kaupunginvaltuusto myönsi 174 000 mk (9.9. 580 §, 16.12. 862 §).

Talin urheilupuiston maankäyttösuunnitelma hyväksyttiin arkkit. Erkki Luoman laatimien piirustusten mukaisena kuitenkin siten, että aikanaan metron käyttöön metrotoimikunnan v. 1963 laatiman piirustuksen n:o 713 mukaisesti suunnitellulle osalle saatiin rakentaa ainoastaan kevytrakenteisia harjoituskenttiä ja laitteita (22.4. 309 §).

Jäähallin rakentaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, että Töölön Pallokentän

1. Kaupunginvaltuusto

alueelle Jääkenttä-säätiön toimesta suunniteltu jäähalli rakennetaan kaupungin toimesta sekä että lainan myöntämisestä Jääkenttä-säätiölle 30.10.1963 tehty päätös kumotaan sikäli, kuin se koskee 4 mm:n korottoman lainan myöntämistä säätiölle jäähallin rakentamista varten. Muilta osin päätös pysytetään voimassa siten muutettuna, että kaupunginhallitukselle myönnetään oikeus käyttää v:n 1963 ja 1964 talousarvion pääomamenoihin lainaa varten merkittyjä määrärahoja jäähallin rakentamiseen talousarvion perusteluista poiketen. Muuten kaupunginhallitus oikeutettiin käyttämään jäähallin rakentamiseen työllisyyden turvaamiseen tarkoitettuja määrärahoja. Lisäksi kaupunginhallitus oikeutettiin lunastamaan Jääkenttä-säätiöltä entisen jäästadionin kiinteät laitteet ja rakennelmat 346 000 mk:n hinnasta sekä jäähallin suunnitelmat piirustuksineen ja muine selityksineen harkitsemastaan hinnasta ja määräämillään ehdoilla, joihin on sisällytettävä määräys säätiön velkojen maksamisesta. Urheilu- ja ulkoilulautakunnalle myönnettiin oikeus purkaa jäähallin alueesta Jääkenttä-säätiön kanssa tehty vuokrasopimus (19.2. 152 §).

Keinojääradan aikaansaamista Helsinkiin tarkoittavassa aloitteessaan 27.5.1964 vt Londen ym. huomauttivat, että kun kaupunginvaltuusto oli päättänyt jäähallin rakentamisesta Pallokentälle, luulivat yksityiset valtuutetut, että Helsinkiin luotaisiin kaikissa suhteissa uudenaikainen jäähalli, joka erityisen hyvin sopii kaikenlaiseen jääurheiluun, mutta jota voidaan käyttää myös muunlaiseen urheiluun. Jälkeenpäin on kuitenkin käynyt ilmi, että jäähalli on osittain sopimattomasti suunniteltu ja osittain liian pieni mm. jääpalloa ja pikaluistelua varten. Jäähallin rakentamisen yksityiskohdat on aloitteentekijäin käsityksen mukaan ratkaistu sellaisten lausuntojen perusteella, joita ei voida pitää puolueettomina. Lisäksi menettää kaupunki kertomusvuoden talvikaudeksi ainoan keinojääratansa. Tämän vuoksi olisi viipymättä selvitettävä, miten keinojääradan tarve talvikautena 1964/65 aiotaan tyydyttää ja selvitettävä myös kysymys sellaisen avoimen keinojääradan tarpeesta, joka soveltuisi kaikkeen jääurheiluun. Urheilu- ja ulkoilulautakunnan ilmoituksen mukaan jäädytetään eri puolille kaupunkia luistinratoja n. 250 000 m², jotka ovat käytettävissä tammikuusta maaliskuun puoliväliin. Pikaluisteluratoja on kaupungissa 2. Jääkiekkokaukaloita on 11, mutta tullaan näitä lisäämään koulujen kasvaneen oppilasmäärän vuoksi. Jäästadion on myös avoinna kertomusvuoden syyskautena niin kauan, kunnes jäähallin rakennustyöt aloitetaan. Pirkkolan urheilupuiston tekojäärata ja pukusuojat on tarkoitus saada valmiiksi syksyllä 1965. Aloitteessa tehty esitys keinojääradan aikaansaamiseksi kaupunkiin, sekä sen sijaintipaikan ja rakentamiskustannusten selvittäminen päätettiin antaa urheilu- ja ulkoilulautakunnan selvitettäväksi. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäviksi (4.11. 737 §).

Eläintarhanajojen lopettamisesta koskevassa aloitteessaan totesivat vt Aminoff ym., että Eläintarhan rata oli autokilpailujen järjestämiseen sopimaton, koska se mm. oli aiheuttanut useita kuolemantapauksia ja häiritsi melullaan läheisyydessä olevan kahden suuren sairaalan potilaita. Kaupunginhallituksen v. 1963 moottoriurheiluradan sijoituskysymystä tutkimaan asettama toimikunta tulee ehdottamaan lähiaikoina valmistuvassa mietinnössään, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin kilpailurataa varten tarvittavan alueen hankkimiseksi paikasta, jossa sen käyttömahdollisuudet olisivat riittävän monipuoliset ja erilaisia yleisiä tarpeita palvelevat. Sopivana paikana toimikunta piti Seutulan lentokentän läheisyydessä olevaa aluetta, jolloin melu ei häiritsisi ympäristöä. Mikäli toimikunnan ehdotukset hyväksyttäisiin, ei uutta ra-

taa kuitenkin voitaisi saada kuntoon kertomusvuoden moottorikilpailuja varten. Taljan ja poliisilaitoksen edustajat ovat tutkineet Eläintarhanajojen turvallisuusjärjestelyjä, eivätkä ole voineet todeta niissä sellaisia laiminlyöntejä tai taitamattomuutta, josta olisi voitu havaita yleisön tai osanottajien turvallisuuden kärsineen. Tapahtuneet valitettavat onnettomuudet eivät myöskään ole osoittaneet Eläintarhan radan olevan muita vastaavanlaisia ratoja vaarallisemman. Eläintarhanajojen järjestelytoimikunta oli ilmoittanut ryhtyvänsä entistä suurempiin varovaisuustoimenpiteisiin tulevia kilpailuja järjestettäessä. Moottoriradan sijoitustoimikunta oli ehdottanut, että kiinteistölautakunta saisi vielä kertomusvuoden kilpailuja varten vuokrata Eläintarhan radan kilpailujen järjestäjille, kaupunginhallituksen vähemmistön ollessa sitä mieltä, ettei rataa enää saisi luovuttaa kilpailuja varten. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi (12.2. 125 §).

Seurasaaren ravintolan sähköjohtojen uusimista sekä ravintolan keittiön muutostyötä ja kylmähuoneen rakentamista varten myönnettiin 66 100 mk (18.11. 770 §).

Venelaiturit. Kaupunginvaltuusto päätti siirtää Pohjoissataman venelaiturien uudistamista ja muita venelaitureita varten merkityt, vielä käyttämättä olevat siirtomäärärahat satamalautakunnan käytöstä urheilu- ja ulkoilulautakunnan käytettäväksi (12.2. 121 §).

Uimalat. Lasten päästämistä maksuttomasti maauimaloihin koskevassa aloitteessaan totesivat vt Parviainen ym., että Helsingissä v. 1960 oli ollut yli 89 000 alle 14-vuotiasta lasta. Näistä valtaosa joutui viettämään kesänsä kaupungissa. Kaupungin vesien saastumisen vuoksi ei näillä lapsilla ollut mahdollisuutta opetella välttämätöntä uimataittoa ilman taloudellisia kustannuksia. Tämän vuoksi olisi kaikille kaupungin alle 14-vuotiaille lapsille järjestettävä maksuton pääsy uimaloihin, arkisin klo 10—15 välisenä aikana, missä heillä olisi mahdollisuus saada aurinkoa, oppia uimaan ja kerätä voimia talven varalle. Urheilu- ja ulkoilulautakunnan ilmoituksen mukaan toimi kaupungissa yli 20 kaupungin järjestämää uimakouluu. Lisäksi voi jokainen maauimalan läheisyydessä toimivan, kaupungin ylläpitämän kesäleikkikentän toimintaan säännöllisesti osallistuva lapsi päästä korvauksetta ohjaajiansa opastuksella Uimastadionille ja Kumpulan uimalaan, joissa heille samalla annetaan maksutta uinnin alkeisopetusta. Kaupunki korvaa sitä paitsi kokonaan uimakoulu-laisten kuljetuksen Mustikkamaan ja Uunisaaren uimaloihin, joihin myös lähitienoiden kesäleikkikenttien lapset pääsevät maksutta. Sama koskee eräitä kesäsiirtoloita ja leirejä. Lautakunta ei puoltanut lasten pääsymaksun poistamista Uimastadionin ja Kumpulan uimaloissa. Lasten 20 p:n pääsymaksu oli määrätty myös järjestyksen ja kasvatustarkkohtien vuoksi. Sitä paitsi olivat ko. laitosten kunnossapito- ja hallintokustannukset huomattavan suuret, joten pääsymaksuista oli saatava tuloja kohtuulliseksi katsottavia toimintakauden käyttökustannuksia vastaavasti. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (21.10. 698 §).

Uintimahdollisuuksien selvittämistä koskevassa aloitteessaan olivat vt Ruohonen ym. huomauttaneet kaupungin rantavesien saastumisesta ja maauimaloiden puutteesta sekä ehdottaneet, että kaupunginhallituksen toimesta kiireellisesti laadittaisiin selvitys uintimahdollisuuksista yleensä sekä suunnitelma maauimaloiden rakentamisesta ja niiden tärkeysjärjestyksestä kuitenkin siten, että Malmin ja Tapanilan seuduille rakennettaisiin maauimala ensi tilassa. Vapaa-ajanviettokomitean mietinnön mukaisesti oli uusia uimaloita suunnitteilla Herttoniemen, Myllypuron, Pirkko-

1. Kaupunginvaltuusto

lan, Pukinmäen ja Talin urheilupuistoihin. Pirkkolan urheilupuistoa varten oli jo myönnetty määräraha ja Tapanilan maauimalan toteuttamismahdollisuuksia oli alustavasti tutkittu. Mietinnön mukaan edellyttäisi kaupungin lopullinen asukasmäärä 9 maauimalan perustamista. Näistä oli kaksi valmiina. Kustannusten säästämiseksi olisi maauimalat yleensä sijoitettava urheilupuistojen yhteyteen. Eteläisiä kaupunginosia varten olisi lisäksi rakennettava maauimala joko Kaivopuistoon tai Uunisaareen sekä Malmin Heikinlaakson asukkaita varten uimala Malmin lentokentän koillispuolelle. Ainakin osa uimaloista olisi rakennettava siten, että niitä voitaisiin käyttää koko vuoden. Pirkkolan rakenteilla olevaan urheilupuistoon tuleva uimahalli oli suunniteltu juuri siten, että sen tilat ovat myös kesäisin uimayleisön käytettävissä. Uimaloiden ja urheilupuistojen rakentamisen ajankohta riippui kuitenkin kaupungin investointimahdollisuuksista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (4.11. 733 §).

Uintimahdollisuuksien lisäämistä koskevassa aloitteessaan vt Salmela-Järvinen ym. olivat ehdottaneet, että kaupunginhallitus antaisi selvityksen kaupunginvaltuustolle kaupungin uimarantojen ja rantavesien kunnosta sekä niistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä kaupunkilaisten uintimahdollisuuksien lisäämiseksi. Vapaa-ajanviettokomitea ei asiaa koskevassa mietinnössään puoltanut uusien rantauimaloiden perustamista, koska kaupunkia ympäröivät vedet olivat niin saastuneita, että useat entisistäkin rantauimaloista olivat sulkemisuhan alaisia. Komitean laatimaa uimaloiden sijoitussuunnitelmaa on selostettu edellisen aloitteen yhteydessä. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan riittäväksi selvitykseksi (4.11. 734 §).

Maauimalan aikaansaamista Pikkukosken lähimaastoon koskevassa aloitteessaan kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Rantala ym. olivat ehdottaneet ryhdyttäväksi toimenpiteisiin Pikkukosken lähimaastossa olevien uimakelpoisten kuoppien kunnostamiseksi maauimalaksi ja ympäröivän alueen varaamiseksi ulkoilualueeksi. Sekä urheilu- ja ulkoilulautakunta että kiinteistölautakunta puolsivat aloitetta. Louhoskuopat eivät kuitenkaan sellaisenaan sopisi uima-altaiksi, koska niiden puhtaanapito oli hankalaa. Ne voitaisiin kuitenkin toistaiseksi säilyttää lammikkoina ja kunnostaa lasten kahluualtaiksi. Yleisten töiden lautakunnan mielestä ei louhoskuopilla ollut maauimalaa ja kahluualtaita ajatellen muuta kuin mahdollinen peruskaivannon arvo. Kaupunginlääkäri ei pitänyt sallittavana kahluualtaiden käyttöä ilman vedenpuhdistuslaitteita. Kaupunginhallitus ilmoitti, että urheilu- ja ulkoilulautakunnan tehtäväksi olisi annettava selvittää, voitaisiinko kaupungin maauimaloiden rakennussuunnitelmaan sisällyttää maauimalan rakentaminen Pikkukoskelle mainittuja louhoskuoppia hyväksi käyttäen. Samalla olisi tehtävä esitys mahdollisista toimenpiteistä. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (4.11. 735 §).

Hietarannan kahden kioskin ja pukusuojarakennuksen vuokraaminen. Urheilu- ja ulkoilulautakunta oikeutettiin vuokraamaan Sotainvalidien Veljesliiton Helsingin Sotainvalidit -yhdistykselle Hietarannalla sijaitsevat pukusuojarakennus, kioski sekä arkkit. Matti Liedon laatimassa asemapiirustuksessa osoitetun kahvilarakennuksen tarvitsema ala kahvilaliikkeen harjoittamista ja virvoitusjuomien myyntiä sekä vaatteiden ja uimatarvikkeiden vastaanottoa varten vuokra-ajaksi, jonka oli katsottava alkaneen 15.4.1964 ja päättyvän ilman eri irtisanomista 15.9.1976 mm. sillä ehdolla, että vuokraaja on velvollinen 31.5.1965 mennessä rakentamaan em.

piirustusten mukaisen kahvilarakennuksen asemapiirustuksessa osoitetulle paikalle. Tällöin oli ilman eri korvausta purettava paikalla ennestään olleet rakennelmat. Vuokra-ajan päätyttyä kaikki rakennelmat ja irtaimisto, kahvilan kalustoa lukuun ottamatta, jäävät korvauksetta kaupungin omistukseen. Lautakunta sai määrätä muut ehdot (22.4. 310 §).

Urheilu- ja voimistelutilojen luovuttamiseksi korvauksetta järjestöjen käyttöön olivat vt Ruohonen ym. tehneet v. 1963 aloitteen, jossa mm. oli huomautettu, että järjestöjen käyttöön talvisin luovutettujen sisätilojen käytöstä perittävät valvonta-, sähkö-, lämminvesi- ja siivoukustannukset olivat vuosi vuodelta kohonneet siinä määrin, että monien järjestöjen oli mahdoton niitä suorittaa. Kun järjestöjen varojen hankintamahdollisuudet Helsingissä olivat erittäin rajoitetut, olivat aloitteentekijät esittäneet, että kaupunki ottaisi vastatakseen omistamiensa ja hallinnassaan olevien urheilu- ja voimistelutarkoituksiin sopivien salien ja sisätilojen käyttämisestä aiheutuvista em. kuluista. Urheilu- ja ulkoilulautakunta totesi, että kertomusvuoden talousarvioon oli voimistelu- ja urheiluseurojen työn tukemiseen varattu 169 000 mk, mikä summa oli v. 1963 ollut 90 000 mk. Korotuksen syynä oli nimenomaan ollut urheiluseuroille sisäharjoitustilojen maksujen noususta aiheutuneet taloudelliset rasitukset. Määräraha oli yleensä jaettu seurojen edellisen vuoden toiminnan tehokkuuden perusteella. Kertomusvuoden määrärahoja jaettaessa oli seurojen v. 1963 maksamista harjoitustilojen vuokrasta hyvitetty 82.25 % ja perusavustuksina jaettu yht. 49 800 mk. Lisäksi lautakunta totesi seurojen käyttävän sekä yksityisiä että kunnallisia harjoitustiloja. Mikäli kaupunki luopuisi ko. korvauksen perimisestä näiden tilojen käytöstä, joutuisivat yksityisiä harjoitustiloja käyttävät seuramatavasti epäedullisempaan asemaan. Tasapuolisuuden säilyttämiseksi oli siis syytä jatkaa entistä menettelyä. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (4.11. 736 §).

6. Yleisiä töitä koskevat asiat

Rakennuslain 91 §:n 2 mom:ssa tarkoitetun kadun tai viemärin rakentamiskustannusten vuotuismaksujen laiminlyönnistä suoritettavan koron suuruus vahvistettiin 10 %:ksi (8.1. 33 §).

Tuusulantien ja Lahdentien rakentamisesta moottoritieksi päätettiin valtion ja kaupungin kesken tehdä seuraavat sopimukset:

I) *S o p i m u s*

valtion ja Helsingin kaupungin kesken Tuusulantien rakentamisesta moottoritieksi Helsingin kaupungin alueella.

Valtion ja Helsingin kaupungin kesken on sovittu Tuusulantien siihen kuuluvine siltoineen sekä muine rakenteineen ja laitteineen rakentamisesta moottoritieksi Helsingin kaupungin alueella Pohjolankadulta kaupungin rajalle seuraavasti: